

JOSEPH RATZINGER

♦ **BENEDICT AL XVI-LEA** ♦

Fiica Sionului

Maria în credința Bisericii

Traducerea din limba germană de

Pr. Liviu Narcis Matieș

Galaxia Gutenberg

2023

Cuprins

Prefață.....	7
Capitolul 1: Locul biblic al mariologiei	11
Capitolul 2: Crediința Bisericii în Maria	43
I. Dogma mariană originală: fecioară și mamă	55
a) Textele Noului Testament	55
b) Semnificația teologică	69
II. Eliberarea de păcatul lui Adam.....	92
III. Primirea trupească în slava cerească	108

PREFAȚĂ

Cărticica pe care o prezint publicului este reproducerea a trei conferințe pe care le-am ținut în primăvara anului 1975 la Puchberg, lângă Linz. După ani de retragere a marianismului în Biserică, se dorea să se audă cu toată luciditatea ceea ce a rămas de fapt din credința mariană și ceea ce ar trebui să rămână în continuare. Era vorba, așadar, de o introducere care nu avea nevoie să fie

completă în detalii, dar care trebuia să arate perspectiva corectă din care atât individul, cât și întregul puteau fi apoi înțeleși în mod adecvat.

Aceasta este atât intenția, cât și limita acestei publicații. În acest scop, în redactarea ei, în mod conștient nu am schimbat caracterul întregului; ea nu este menită să înlocuiască un manual, ci pur și simplu să deschidă perspectiva pentru structura sensului, care permite apoi totodată accesul la lucrările mai ample. Pentru a nu face să dispară granițele micii mele încercări, am lăsat intenționat neschimbat stilul relaxat și improvizat de expunere. Nici măcar o completare factuală – de exemplu, prin aprofundarea mărturiei mateene despre nașterea din fecioară – nu mi s-a părut necesară pentru obiectivul deplin. Sper ca această cărticică să ajute, în felul ei, la înțelegerea și însușirea din nou a ceea ce este inalienabil în credința Bisericii în Maria.

În final, aș dori să-i mulțumesc din inimă dragului meu prieten Hans Urs von Balthasar pentru că a avut răbdarea de a-mi smulge acest manuscris și de a-l examina încă o dată în vederea tipăririi, după ce numirea mea ca Arhiepiscop de München și Freising, publicată la sărbătoarea Bunei-Vestiri a Domnului către Maria, m-a copleșit cu noi sarcini.

Pentling,

Sărbătoarea Înălțării Domnului 1977

JOSEPH RATZINGER

Observatorul atent al vieții bisericești de astăzi va descoperi o ambivalență deosebită față de credința Bisericii în Maria și față de devoțiunea mariană. Pe de o parte, apare impresia că mariologia este o dublură diminuată a cristologiei, care a luat naștere din motive iraționale; mai mult, apare ca ecoul unor tipare străvechi din istoria religiei, care se repetă într-o reîntoarcere inextirpabilă chiar și în creștinism, deși, la o privire mai atentă, nu există nici motive istorice, nici teologice pentru aceasta – nu istorice, pentru că, în mod evident, Maria nu a jucat aproape deloc un rol în drumul lui Isus, ci s-a evidențiat mai degrabă ca un semn de neînțelegere; nu teologice, pentru că Fecioara-Mamă

nu are niciun loc în structura Crezului neo-testamentar. Dimpotrivă, nu ne este rușine să numim originile extra-creștine ale Mariei – miturile egiptene, cultul mării mame, Diana din Efes, care în conciliul care a avut loc acolo devenise de la sine „Maica Domnului” (Θεοτόκος)... Pe de altă parte, se promovează mărinimia față de diferitele forme de pietate; fără tendințe puritane, ar trebui să-i lăsăm pe romani să aibă propria Maică a Domnului¹. În

¹ Cf. H. Küng, *Christ sein* (München 1974), 452: „În acest context, afirmațiile poetice din tradiția catolică... și, în general, formele de pietate personale sau condiționate la nivel național ar trebui să beneficieze de mai multă libertate...”. Pe de altă parte, Küng spune: „Este surprinzător faptul că Maria... nu joacă niciun rol în mărturiile creștine timpurii” (ibid., 448). Pe aceeași linie, Küng situează reiterarea foarte aspră a vechilor teze liberale despre Θεοτόκος. El vorbește despre „manipularea pe scară largă a lui Ciril din Alexandria la Conciliul de la Efes din 431 și despre definiția sa (!) referitoare la „Maica Domnului” înainte

spatele acestor afirmații s-ar putea vedea o atitudine care se întărește vizibil după valul de raționalizare al creștinismului: dorința de a găsi un răspuns la sentimente în domeniul religiei; dorința ca imaginea femeii ca fecioară și mamă să aibă un loc în religie. Desigur, simpla toleranță față de diversele obiceiuri nu va fi suficientă pentru a justifica devoțiunea mariană: dacă fundamentul ei este atât de invalid precum apare, de exemplu, în considerațiile menționate, atunci continuarea devoțiunii mariane nu ar fi decât un obicei contrar adevărului. Astfel de

de sosirea la conciliu a delegației antiohiene” (Ibidem, 450). „În Orient, mai ales, definiția menționată anterior despre Maria, ca „Maică a lui Dumnezeu”, a apărut în secolul al V-lea: un nou titlu post-biblic, atestat cu certitudine abia din secolul precedent, dar acum, după acea acțiune a lui Ciril, a fost primit cu entuziasm de către oamenii din cetatea vechei „Marii Mame” (Diana, inițial zeița fecioară Artemis)” (ibid. 450).

obiceiuri fie mor pentru că rădăcina lor, adevărul, s-a ofilit, fie continuă să crească împotriva convingerii și apoi distrug asocierea dintre adevăr și viață; ele duc astfel la o otrăvire a organismului spiritual, ale cărei consecințe sunt incalculabile.

Astfel, este necesară o reflecție mai profundă. Înainte de o examinare a textelor individuale, trebuie privit întregul, problema structurii; numai astfel se poate obține o clasificare semnificativă a părții. Există măcar un loc pentru ceva de genul mariologiei în Sfânta Scriptură, în ansamblul structurii credinței și rugăciunii sale? Această întrebare poate fi abordată metodic, din față în spate, ca să spunem așa: citind înapoi, din Noul Testament în Vechiul Testament, sau și invers: din Vechiul Testament, tatonând încet-încet drumul spre Noul Testament. În mod ideal, ambele căi ar trebui să se unească și să se

întrepătrundă una pe cealaltă, astfel încât să rezulte o imagine cât mai exactă. Dacă se citește mai întâi din față în spate, sau mai precis: de la sfârșit spre început, devine evident că imaginea Mariei în Noul Testament este în întregime țesută din firele Vechiului Testament, putându-se distinge clar două sau chiar trei fire de tradiție care sunt folosite pentru a exprima misterul Mariei. Pe de o parte, în reprezentarea ei este încorporată imaginea marilor mame ale Vechiului Testament: Sara și îndeosebi Ana, mama lui Samuel; pe de altă parte, în reprezentarea ei este țesută întreaga teologie a Fiicei Sionului, în care întâi de toate profeții au proclamat misterul alegerii și al legământului, misterul iubirii lui Dumnezeu față de Israel. În *Evanghelia după sfântul Ioan* se poate distinge, poate, un al treilea fir: figura Evei, a „femeii” în